

ZEMPLEN.

Társadalmi közlöny.

MEGJELEN HETENKINT EGYSZER.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
A kéziratok nem adatnak vissza.

A nyílt-térben minden három hasábos garmond-sor díjja 20 kr.

Hirdetési díj:

A hirdetéseknek minden egyes szó után 2 kr. fizetendő.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

Gazdasági szakoktatás a nép- és ismétlőiskolában.

Évtizedek óta sokat vitatkoztak azon nem csekély fontosságú kérdésen, vajjon a gazdasági szakoktatásnak, mint ilyennek, jogos helye van-e a népiskolában, vagy nincs? A válasz tagadó is, igenlő is! Tagadó akkor, midőn arról van szó, hogy a gazdaság mint külön tantárgy adassék elő, — igenlő akkor, midőn mint tananyag jó tekintetbe. Így teljesen helyén van rövidke, változatos cikkekben az olvasó könyvben, legalkalmasabb a számtannak gyakorlati példákat szolgáltatni, megfejtoje a házi s ipari tevékenységnek. Ha a gazdaságot mint külön tantárgyat elvetjük, főleg három tényező lesz az, mely ebbeli itéletünket indokolni képes; egyszer a népiskola nem nyújt erre elegendő időt, továbbá a tanoncok éretlensége s hiányos előkészültsége kétségessé teszi az óhajtott sikert, végre nagyon kevés kivétellel — kivált a mostani képezdei rendszer mellett — maga a tanító sem eléggé képzett, hogy e sokoldalú tárgyat előadassa, megértethesse. Saját viszonyainkra térve, átláttuk ugyan a kormány törekvéseit, melylyel az utóbb említett hiányon segíteni iparkodott, de az eddigi experimentatio alig mutathat számbavehető sikert. A néptanítói gazdasági póttanfolyamok néhány rövid év mulva megszűntek, pedig alig hisszük, hogy e tekintetben egyedül a szűkebbre mért költségvetés lett volna döntő. Már a póttanfolyamok tartama alatt egy más kísérlet lett fogantatva, mely a fiatal nemzedék kiképeztetését célozza, az t. i., hogy az állami tanítóképezde növendékei ott, hol a körülmények engedik, többnyire saját intézetük falain kívül a gazdaságban is nyernének oktatást. Ezen intézkedést teljesen felszegnék kell neveznünk, mert először időt rabló, másodsor óhajtott sikere nincs, végre költséget sem kímél. Időt rabló azért, mert a képezdei ifjúságnak órákkal különben is dúsan megrakott tantervét, néha még házon kívül is eltöltendő huzamos foglalkoztatással terheli; sikere nincs, mert hetenként egy tárgyból egy óra kerül, alkalmas könyvek teljes hiányában a jövő előadásig vajmi kevés maradhatott meg az előadottakból, még a figyelőbb hallgatók emlékében is, végre költséget sem kímélünk illetén eljárással, miután ezen póttanítás évi költségével egy gazdasági tantervet lehetne a képezde keblében felállítani s a meghívandó tanerőt az intézet érdekében a legjobban hasznosítani. Mig hazánk hangadó körei azt fogják kívánni, hogy néptanítónk, mint az 1848. előtti boldog időben a szolgabíró, mindezen elérhetlen célhoz a legjobb utat, a legmegfelelőbb módot. Régi igazság az, hogy a tudatlan ember korántsem oly veszélyes, mint a tudákos, azért hagyjanak fel az illetékes intézők az eddigi rendszerrel, mely akaratlanul is szemfényvesztés gyanánt tűnik fel és haladtassák ifjainkat csendesen de biztosan a szakképzés rögs ösvényén!

Az 1868. évi XXXVIII. törvényzikk elrendeli, hogy a községi népiskola nélkülözhetlen kiegészítő részét az iskolai kert képezi, míg a lajtán-tali törvénykezés az iskolai kertek felállítását a lehetőségétől teszi függővé! Jól esett olvasnunk, hogy a bécsi közkiállításnak több hivatalos előadója nagy elismeréssel emlékszik meg Magyarországon ezen törvényes intézkedéséről, mely a világon első — de ezen dicséretet fájdalom, csak elméletileg érdemeljük meg! Van nekünk

törvényünk elég is, jó is, — felágaskodtunk e téren az európai műveltség színvonalára, sőt mint a fentebbi példa mutatja, egy s más tekintetben ki is magasodunk — de mit ér mind ez, mikor a törvény nálunk csak nyomtatott papiros marad, mert nincs, a ki végrehajtsa. Hogy rossz törvényekkel jól lehet-e kormányozni, abban talán kételkedhetünk, de hogy még a jó törvények mellett is miképen lehet rosszul kormányozni, azt naponként látjuk! Hivatkozunk e tekintetben Lukácsy Sándor miniszteri biztos közzétett jelentéseire, melyekben az iskola kertek, faiskolák állapotát eceleti és fenti állításunkat szomoruan igazolja.

A bécsi közkiállítás egy mintakertet mutatott be, mely a legszigorubb igényeknek is megfelelő, legterjedtebb művelési növényeinket megfelelően és áttekinthetőleg rendezve egytől-egyig ott találjuk. Az iskolai kertek célszerűsége feltett újabb időben érdekes irodalmi harcz folyik a paedagogia avatott előharczosa között, számsan még mint taneszközt — mert tulajdonképen annak kell neveznünk — sem hajlandók azt megvárni. Természetesen nem lehetünk illetékesek a vitás kérdés eldöntésére, de igénytelen meggyőződésünk szerint, a nálunk átlagosan fennálló viszonyok között az iskolai kertek, mint a népiskola kiegészítő részét üdvösnék, sőt nélkülözhetlennek tartjuk.

A boldogult báró Eötvös József által létesített u. n. gazdasági felsőbb népiskola még oly új intézmény, hogy ma alig mondhatunk róla megbízható itéletet. Az 1868. évi XXXVIII. törvényzikk 65. §-a felsorolja a tantárgyakat, külön felhossa a mezei gazdaságtan alapvonalait, míg a természettan és természetrajznál azon irányadó észrevételt találjuk, hogy „külön tekintettel a földművelésre és iparra.“

Hogy a szoroson vett népiskolákban előadott-e a gazdaság és ennek különleges ágai, arról csak az ausztriai hivatalos jelentésből értesülünk. E szerint a lajtán-tali birodalmi rész 1982 iskolájában adatott elő a gazdaság általában, 3589 iskolában a gyümölcsenyésztész, a méhészet 1543-ban, végre a selyemtenyésztész 989 népiskolában.

Azon vita, hogy a gazdaság helyet foglalhat-e a népiskola keretében, természetesen annak folytatására, az ismétlő iskola (tulajdonképen: továbbképző iskola, Fortbildungsschule) terére is átmert. A többség a fentebb kifejtett nézethez itt is hű marad és csak példáit, mutatóvanyait választja a gazdaság vagy különleges ágainak köréből, a nélkül, hogy önálló rangra emelné e tárgyat. Ha a hozzánk legközelebb álló országok intézkedéseit vizsgáljuk, úgy találjuk, hogy mig déli Németország megfelelő magaslaton áll, addig az északi részen csak most szervezik ezen iskolákat, Ausztria alig lépte át a küszöböt, edes hazánkban az 1868. XXXVIII. t. cz. 48. §-a a 3 évre terjedő ismétlő iskolai tanítást rendeli el. A kis Württembergben 178 önkéntes továbbképző iskolát és 413 kötelező estvéli iskolát találunk. Hessen 147 iskolában 3812 tanoncot mutat fel, mig az alig öt millió lakossal bíró Bajorországban 853 iskolában 15273 fiatal nyer további kiképeztetést. Ausztriában 77 ilyenmü iskolát találunk, a tanoncok száma a hivatalos jelentésben felsorolva nincs. Az eddigi tapasztalatok nyomán kétségtelennek látszik, hogy csakis a kötelező ismétlő iskoláztatás által lehet sikert elérni, mi újból és hangosan követeli, hogy a néptanítók,

mint ezen iskoláknak szükség- és természetszerű vezetői, ez érdekből terjedelmesebb szakképzésben részesüljenek.

„Értsük meg egymást!“

A „Zemplén“ 42. számában „Szóljunk városunk tanügyéről“ című vezércikk első hasábján alatti, s ugyancsak a f. évi 41-iki számban megjelent általam beadott rövid adat az e című I. és II. számú vezércikkekre vonatkozó — Knopfler Sándor t. kartársam által jegyzetbe tett válaszára viszonyválaszomat következőkben van szerencsém előterjeszteni.

T. kartársam ugyanis azt állítja, miszerint én „támadólag“ léptem volna fel ellene. E kitélt határozott tagadásba kell vennem, mert itt személyes érdekek kérdésben nincsenek, hogy oka legyen az okozatnak; másrészt pedig már cikkeknek címe is általános, holott a tárgyilagossá előadás az általánosnak csak bizonyos részét képezi; jelen esetben tehát a támadás — ha föltéve, de meg nem engedve — kizárólag a címre is vonatkozott volna: a közoktatás tárgya mellőztetni kéri azt, holott a közjó e szólammal lép elénk: „Értsük meg egymást!“ Hogy pedig e kitélt, illetve okadatolás, mely egyenesen a támadásra vonatkozhatik és vonatkozik, való, legyen szabad t. kartársam válaszána következő szavait idéznem: „Hiszen személyesen mondtam collegámnak: miszerint nem fogok már mind a népiskolákról bővebben szólni, mert nincs szerencsém azokat közelebről ismerni.“

Meg fogja engedni kartárs ur. de oly ügyben — mint a közoktatás — élczelmi azonos volna oly bünnel, melynek megnevezhetésére fogalom eddigéle nem található; mert egy honpolgár — nézetem szerint — nem tehet méltatlanabbat, nem iszonyubbát, mint midőn makacsul ellenszegül a törvényeknek, mint midőn megveti, kigunyolja avagy pikant élczekkel illeti ama őrangyalt, mely hivatva van százezrek keblében a tudvágy iránti érdekelt-ség és a felvilágosodottság első magvát tölteni.

Válaszában t. kartársam azt is hangsúlyozza, hogy „népiskoláink teljesen megfelelőnek az igényeknek,“ ezt csak az izr. elemi iskoláról mondhatta volna akkor; ha ugyancsak ezen számú vezércikkében elő nem sorolja ama hét kitéltet, melyeknek föltétlen szükségét látja, hogy az említett iskola a népoktatási törvény igényeinek teljesen megfeleljen.

K. ur továbbá azt állítja, hogy én rövid adatomban azt mondtam, „amit, mindenki tud;“ ha mindenki tudja, — tehát az arcának verejtékével kényerét kereső napszámos is: miért említi közös hibául az ellenszenvet?... miért mondja azt, hogy „én azt hiszem, mig népünk az iskola szükségét be nem látja vagy nem érzi, lesz kisebb-nagyobb mértékben baj, lesz, mi a sikert messzebb veti“?... Hogy sikeres legyen a cura, drasticusnak kell lenni a gyógyszernek: a gyógyszer maga a törvény, — s mint emlitém adatomban — csak az erély hiányzik!

A vasárnapi iskolára vonatkozó véleményemre azt mondja cikkirő ur az érintett jegyzetben, hogy „egészen alaptalan“; valóban sajnos!... de ezen kitéllettel nem hogy megczáfolta volna szerény véleményemet, illetve nézetemet, hanem igenis bebizonyította és bővebben igazolta a következő mondatával: „Épen a vasárnapi iskola részint kiegészíti azt, amit a gyermek a népiskolában csak hiányosan tanulhatott, részint pedig azt tanítja, amiről a népiskolában még nem lehet szó“; és annál kevésbbé czáfolta meg nézetemet, mennyiben az 1868-ik évi XXXVIII. t. cz. idevágó §§-ai napnál világosabban szólnak arról, hogy a vasárnapi iskolába csak azon gyermekek vehetők fel, kik a rendes népiskolát bevégeztek, illetőleg a 12-ik évüket betöltötték. Most kérdem, ha népiskoláink a törvényzabta igényeknek meg nem felelnek; ha a kellő erély továbbra is mély álmát alussza; ha a tankötelesség alig egyharmada látogatandó a jövőben is a népiskolákat; mit fog kartárs ur a hátralevő kétharmadának a vasárnapi iskola leckeóráin előadni?... miben fog tovább haladni t. kartárs ur, ha a kiinduló pont a semmi?...

Hogy pedig a vasárnapi iskolára vonatkozó becses czikke elismerésben részesült, az tagadhatatlan; elismerést szavazok én is, mert az aluvó eszme fölbresztetett; szükségét is belátom, de hogy a siker mindaddig, míg a törvény igéi testté nem lesznek, míg a tankötelesek teljes névsora ismeretlen, illetőleg a hatóság kezei között nincs, míg végtére a szülők és gyámok a hivatolt t. cz. §§-ainak szent szavai foganatosítására — ha kényszer útján is — szorítva nem lesznek, — távol leend: tapasztalatokból szerzett, s így nem alaptalan, de kimerítő bizonyítékokkal szolgálhatnak.

Azon kicsinyítő kérdésre, — hogyha itt-ott bajra akadtam, miért nincs bátorságom az ellen szót emelni? — csak azon nézetemnek adhatok kifejezést, miszerint én nem bajra, hanem elgördíthetetlen akadályokra találtam, melyeknek elhárítása nem minket tanítókat illet, de igen azon közegeket, kiknek szent kötelességek ezekről a hazának számot adni.

Ezen pontok képezik viszonzásomat, melyeket t. k. társam jegyzetes válaszára előtejeszteni bátor valék.

Azon egyenes indok adta kezembe jelenleg a tollat, nehogy jövőre is a közjó ama szavaival álljak elő: **É r t s ü k m e g e g y m á s t!**

S.-a.-Ujhely, 1875. november 5-én

WLADIMIR JÁNOS,
elemi- s szaktanító.

Különfélék.

Az országgyűlés f. hó 4-én ismét összeült, hogy hozzáfogjon a budget-tárgyalásának sisisphusi munkájához. A kormány háta mögött álló nagy többség reméli engedi, hogy a viták legombolyítása most nem fog anyi időt igénybe venni, mint akkor, midőn tekintélyes ellenzékkel kellett a szellemi csatában megküzdeni. Keményebb összeütközés leginkább az általános jövedelmi adó tárgyalásánál várható, miután a javaslatból, úgy amint annak kivételése céloztatik, nem lehet eltagadni, hogy hatásában a nemzetgazdasági érdekek gyökereit könnyen átmetszheti, éppenezért ha valahol, itt kívánjuk meg képviselőinktől az önállást, eszélyt és higgadságot. Nézetünk szerint az érintettük javaslatnak egyik és talán legfőbb árnyoldala az, hogy nem a tiszta jövedelmet, de a jelenlegi helytelenül és igazságtalanul kivetett adót vette bázisul, minélfogva ha az törvényvé válik, általa az igaztalanság is természetesen még nagyobb mérveket ölt. A kivétel aránytalanságát a legközönségesebb financiai aránytalanságokhoz hasonlítva, az egypár adónemnél összehasonlítást tesz. Mi az egyenes föld- és tőke-kamatadót állítottuk egymás mellé s úgy találtuk, hogy míg a tőkepénzes 100 frt. tiszta kamatjövdelem után 11 frt. 75 krt. addig a földműves 88 frt. 14. kr. jövdelem után, (mert a becslések szerint $\frac{1}{4}$ első osztályu telek tisztajövdelem 88 frt. 14 kr.) 31 frt. 75 krt. fog fizetni. Ezáltal

A „Zemplén” tárczája.

Aki utóljára nevet.

— Vig beszély. —

Irta: JÁSZAY MIHÁLY.

Quem dii oderunt, pedagogum fecerunt. — Már hogy miért gyűlölik az istenek épen a tanítókat, azt én legkevésbé vagyok képes megmondani, mert oly régi e latin mondás, hogy szinte csodálkozom felette, hogy a latin istenek haraga még mai nap is meglátszik a szegény falusi tanítókon; azt azonban már tapasztalásból állithatom, hogy akinek kedve van legalább egyszer bolond lépést tenni az életben, hát csak falura menjen nevelőnek valamely földesur elkényeztetett urfiacskája mellé, ki az agaraszatot nem adja Plátó és Seneca valamennyi bölcsességeért, s aki már ezerszer jobban szeret olvasni a szép leányok gyönyörű szeméiből, mint a könyvnek hideg lapjairól, s ha az illető háznál még olyan anyagi szép leány is talál lenni, mint az én egykori patrónusomnak imádott Juliskája: akkor, ha tanítványának taníthatlansága nem ejti kétségbe, a szép leány iránt való szerelme bizonyosan közel fogja vinni az örültséghez.

Miért nem tudtam ezt akkor, midőn oly nyugodt kebellem, teljesen önelégülten, s annyi kecsgető reménnyel hagytam el a p...i iskolának falait, s elmentem K... falvára Szendey Pál ur Elek fiához nevelőnek.

Akkor láttam először Juliskát, s menten fülöp szerelmes lettem bele; azután mindennap láttam, s mindég jobban bele szerettem.

Juliska szép volt, — valódi angyal, kinek minden mosolya megért egy százast még testvérek között is, — s nem lehettem-e én boldog, kinek e mosolyok ingyen jöttek?! Szép kék szeme mellett

indokolva van fentebbi állításunk, miszerint a javaslat úgy amint van, fejszóját egyenesen a nemzetgazdasági gyökereire veti, amennyiben a földbirtokos jövedelmeinek harmadrésznél is többet fog adóba fizetni, míg a tőzser és uszoras alig egy tizedrészzel vesz részt e teher viselésében.

Alsó-Hegyialján ez időszerint oly dolgok kerültek napirendre, melyek szüreti mulatságnak is beillhetnének, ha sirás és panasza nem fadna nyomukban, miknek hallatára önként azon kérdés támad föl bennünk: vajlon ez-e valóban az az ország, melynek minden tekintetben kedvező földrajzi viszonyai egykor ama nagyjelentőségű szavakat vésték czimere alá: hogy „extra Hungariam non est vita?” Boldog emlékeztető idők! ti már a történelmi vagytok, s ha aggódo hazafi-lelkünkét máriuszi borongása mellett nem vigasztalná a remény — mint zsidó hitfeleinket a Messiás eljövetele, ki Jeruzsálem szent templomát újra fölépítendő, — ama sokat mondó szavak alá most azt kellene írunk: hogy vándoroljatok ki! Mondják, hogy egypár ezerre rugott azon hordó borok száma, melyeket az adóvégrehajtók eddig lefoglaltak s legközelebb elárverelik. Eltekintve attól, hogy e tul szigorú eljárás egyedüli jövedelmüktől fosztjameg a különben is szegény hegyaljai népet, s a hosszú tél nyomorai elé krajczár nélkül bocsátja, magának az államnak is csak pillanatnyi előnyöket nyújt; mert jövőre paragon hagyja az ily szegény ember szőlőjét, mely a legfárasztóbb inductria nélkül még a kokényt is nehezen termi meg, s ekép magát az adóalapot teszi illuzoriussá. A terményeknek ily tömeges lefoglalása még meszebb is veti árnyékát, mint a hogy az ember gondolná, ugyanis rendkívül megbénítja a kereskedést: az árakat alányomja, kereslet helyett kínálatot idéz elő, s miután a vevők az ily árveréseknek keresztelt elve sztegetésen a neveltség olcsó áron szerezhetik be száükségeiket, szó nélkül kitérnek előre, vagy olyan árt ígérnek, mely éppen nem árul el vevési szándékot, sőt inkább a nehéz helyzet keserű gunyául tekinthető.

Az esős, sáros időt decemberi hideg váltotta fel, mi a hátramaradt szüretelőkre nézve annyiban kedvező, hogy boruk aránytalanul jobb lesz az eső előtt szedettekénél. Az új bor árára nézve még most sem nyújthatunk tájékoztatást olvasóinknak, amennyiben irányadó eladásokról még nem hallottunk, de nem is hallhattunk, mert vevők absolute nem jelentkeznek. Tény, hogy a szüret mennyiségileg fölmulta a várakozásokat, és ez az árra nézve depimáló hatással leend. Egyébiránt nemcsak e czikknel, de általában a kereskedelem terén eddig még nem tapasztalt pangás állott be, s alig van oly üzlet vagy iparág, mely ne érezné az általános pénztelenség súlyát. Kávéházak, étkező helyiségek nap-nap mellett üresen állanak, és sok helyütt esti 9 órakor már pinczér és lámpák alvóféiben vannak, beleunva a várakozás hasztalan reményébe. Találó barometruma az idők nehéz voltának, hogy cigányaink is szegre akasztották „lantjuk”-at, holott máskor ez időszak

a fellegetlen tavaszi égbolt úgy nézett ki, mint akár egy előcskult katona köpenyeg, rózsá-arcza mellett csak úgy sápadoztak május rózsái, s karsu termetére akármely őz bőrből kitellett volna egy téli bunda, — az is panyókára vágva. Mondjam-e tovább? nem, — hiába mondanám; elég az hozzá, hogy ő volt akkor a legszerelmesebb e föld hátán.

Aki már átélte az első szerelem lelket emelő varázsát, annak lehet fogalma arról, hogy mily boldogító ábrándok között éltem át ezen legelső szerelmemmel K. falván az első pár hónapot, amely idő alatt aztán annyira haladtam, hogy feltettem magamban, miszerint a legközelebbi alkalommal, midőn t. i. Juliskával találkoztam, megvalom neki szerelmemet, mely már lávaként forrott keblemben, s azt szétrobbantással fenyegette.

Ezen elhatározásom után a következő nap épen vasárnap volt, s az ily ünnepnaphoz én mindig sok reményt kötöttem. Az ily napokon — különösen falun — ha más nem, hát az unalom űzi szét és hozza össze az embereket. Már korán fölkeltem s minden oldalra kicsiptem magamat; hiába, minden áron tetszeni akartam Juliskának! Az ebédnél egymás mellett ültünk, mint rendesen, s én szórakozott voltam, mint mindig; hanem azért jól éreztem magamat, s boldogságom érzetében érintetlenül odáztam el legkedvencebb ételeimet, s megtömtem magamat tatarka-darával — aminek pedig a párját sem állhatom ki.

Ebéd után az öregek szobáikba vonultak — délutáni álmot aludni, én pedig tanítványommal és Juliskával a kertbe menék.

Gyönyörű tavaszi nap volt; egyetlen fellegetlen darabka sem utazott az ég azur-boltján keresztül. A tavaszi szellő andalogva játszott az ifjú lombokkal, épen mint valamely szerelmes ifju kedvese hajfürteivel; a virágokkal tarkázott pázsitot a szorgalmas méhek egész raja szongta körül, s közöttök néhány pillangó epvede szállt virágról virágra. Az ifju természet tavaszi pompájában épen úgy tünt fel előttem, mint egy szende szép leány, ki szerelmes ifjának vallomásai felett boldogan mosolyog.

hosszu éjszakai bő csatornát nyitottak a „kereset” számára.

Nagy szerencsétlenség érte a sáros-pataki pályafelügyelőt; ugyanis f. hó 1-én egy kövel terhelt vasuti taligáról — melyet napszamosok toltak — leesett és a kerek alá került, melyek mindkét lábszárát annyira összeroncolták, hogy e tagokat amputálni kell, s még így is kérdés, vajlon életben marad-e? A szerencsétlenséget az okozta, hogy a taligának deszka-oldala megtárgult, minek folytán a rajta levő kő a felügyelővel együtt a kerek elé zuhant. Vizszintes pályarészen, vagy emelkedés elejében a baleset még talán megakadályozható lett volna, azonban szerencsétlenségre lejtőről ment a kocs, s így feltartóztatni nem lehetett. A balesetnek áldozatul vált szegény ember sorsa a pályaszemélyzet körében általános részvételt kelt, miután szakmájában használható, szorgalmas, s azonkívül józan-életű becsületes egyén volt, s szerencsétlenségét még növeli az is, hogy családja van, melynek sorsa akár életben marad, akár nem, — a ráeső csekély nyugdíj mellett is bizonyára sanyaru leend.

Az elvállalt kötelességek teljesítése mai napság oly dicséretes és ritka tulajdönt képez különösen közhivatalnokoknál, hogy ezt tapasztalva — mintha csak fehér hollót fedeznének fel — legott megragadjuk az alkalmat nevéket átadni a közvélemény elismerésének. Ily megkülönböztető egyéniségnek tartjuk mi ez idő szerint Sárospatak főbiráját, ki — ami egy városnak lelke — a rend és tisztaság érdekében mindent elkövet, mit a viszonyok tekintetbe vételével érély és jóakarát képesek elkövetni. Ha az utast ezelőtti őszi időben sorsa Sárospatakon keresztül vitte, a „sáros” melléknév semmi esetre sem légből kapott jelentőséget oktondi ésszel is legott megmagyarázta magának, ama mélyreható és közvetlen érintkezés folytán, melyből 4 ökrök segítségével is alig tudott menekülni. Most?! A melléknév földirati elnevezését még megtalálja ugyan, de a szurokszerű habarékban, melyből az reáragadt, keresve sem fog nyomára akadni a közlekedésre szánt főbb vonalokon. Sőt ha egész idegen ez utas s Ujhelyen keresztül jutott oda, mint célponthoz, meg fog döbbenni, s ha nem állna a „muzsák iskolája” előtt, melyet a „kis tükrök” Patakra helyezték, hajlandó volna elhinni: hogy boszorkányok űzik vele örögi játékokat, melyeknek hatása alatt ez iszonyu anarchizmust elkövette. Hogy tápot ne adjunk a további szatirának, jó is volna talán e két város elnevezését felcserélni; például Sárospatak, melyet a rend valóban újja tett, Ujhely nevet venne föl, Ujhely pedig, hol a sár nem annyira „patak”-ot mint tekintélyes folyót képez, melyből szigetekként emelkednek ki a hetek óta ott heverő s nagyrészen már szíjjel gázolt töretlen prizma-csoportok — Sárospalyam névvel nevezetnének. A „Sátoralja” kissé elnyújtott epithetont ez által megtakarítanók, s mint történelmi jelentőségű i z é t közös költségen felküldenék Pulszky Ferencnek, hogy helyezze el a magyar muzeum régiség-tani osztályába.

Ha most ketten lennénk...! gondoltam én, választani sem lehetne jobb alkalmat a vallomásra! De hát Elek urfi mindig sarkunkban volt. — Végre előjöttek agarai, s ő hozzájuk szegődött, mi pedig Juliskával ketten maradtunk a sétatéren.

Ah! — végre itt van a várva várt pillanat! Most mutasd meg fiu, hogy mit tudsz. — Hasztalan minden biztatás, minden erőfeszítés; sehogy sem tudtam rábírn magamat, hogy elszavaljam azon ékes oratiót, mit egy hét óta tanultam ez alkalomra: pedig őh mennyire tudtam könyv nélkül! De hát nem mertem kirukkolni vele.

Végre Elek urfi megúván kutyáin lovagolni, újra hozzánk szegődött, s többé el sem maradt tőlünk. Juliskát is csakhamar előszólította a mama, én pedig a feletti bänkódással vonultam szobámba, hogy a legjobb alkalmat szalasztottam el a szerelmi vallomásra nézve.

Bent aztán iszonyatosan lehoradtam magam magamat, kegyetlenül megharagudtam, hogy miért lehetek én olyan gyáva? Mennyire óhajtam, mennyire vágytam a pillanatra, hogy magunkra legyünk. s aztán őh én filkó — hogy elszalasztottam! Most várhatok megint vagy egy pár hónapig. Hogy fáztam ama válságos pillanatban, hogy féltem megkezdeni a szót! Pedig hát milyen könnyű lett volna megfogni annak a kis leánynak még kisebb kacsóját, aztán elmondani neki, hogy: én szeretlek! inkább, mint üdvömet; nélküled kietlen nekem az élet, sötét a menyország. Szegény vagyok, de ha király volnék, eldobnám éretted a koronát, vagy fejedre tenném azt s téged tennélek királynémná, s mint alattvaló szolgálnálak!

Ha aztán még ez nem lett volna elég, vagy ha azt felelte volna, hogy ő nem szeret engem, vagy ami több, hogy megtiltja, miszerint én szeresem őt, milyen könnyű lett volna folytatni, hogy: Óh ne szóljon így Juliska, mert ez esetben szemem kénytelenek lesznek könyvekbe lábadni. Szánjon meg és szeressen engemet, mert lássa — én e szerelem nélkül nem élhetek. Megtiltja, hogy szeressem? Óhparancsolja meg a tengernek, hogy legyen nyugodtan, midőn bösz vihar dühöng felette; kérje meg a

Hogy fényes őszi náron. Vajjon egy harmadik. Nézd csak. alak. A magá egy — finand Nimródnek k mi kell még? Nálam nincs s egy kicsit hajtass haza. Szivesen! A lesz szives v fél órai gyal. Vinczleremű sik borházig loglás. Teri persze nincs vadásztáskák szati-jegy. T lam van. Má Egy kis orri szati-jegy. A firozva, az b macht ja ni pos! tetszik lom magam ugyan „bago történt.”

* Pit Hol van ez dél-kelet fe melynek egy zuhogó viz k pedig nagy Mit tesznek az ilyen viz val, kapáva 10—12 frt. birtokába j szerint el pénzszomj-ó szántóföldet Cékén, s l

Kla városunkba születek m Kre ben megjel dráma, nég hó végén elején me sulat életre igazgató a nyébe ner össze s azt kor bizony vermes re a társulat

bánatos fé már színü bus zenéri fészke fele rozzék, —

Igy dolat mos féltem; te ragra lob gunymosol eltaszit m szekéred életemben hogy csak kis leányr az egyetlen vagy kár De hát n akar szer met aka

En nem lesze után rájő Juliskána magamért hogy ő is csak kez hogy lege — példá hogy adja nem tart kisasszon nekem, győzelem lyan, ne hatod, az A hangzott

M E N E T R E N D

a magyar-északkeleti és magyar-gácsországi vasut vonalain.

Szerencséről M.-Sziget felé.

A m. k. államvasp. udvar	
Pesten	ind. 10 ó. 30 p. este 7 ó. 30 p. regg.
Miskolcz	ind. 7 ó. 42 p. reggel 1 ó. 41 p. d. u.
Szerencs	érk. 8 ó. 43 p. reggel 3 ó. 27 p. d. u.
Szerencs (ebédlő)	ind. 9 ó. 5 p. délelőtt 3 ó. 59 p. d. u.
S.-a.-Ujhely (eb.)	érk. 11 ó. — délelőtt 5 ó. 44 p. d. u.
Csap	ind. 11 ó. 30 p. délelőtt 6 ó. 30 p. este
Bátyu	érk. 1 ó. 49 p. délután 8 ó. 31 p. este
Királyháza (eb.)	ind. 2 ó. 10 p. délután 8 ó. 51 p. este
M.-Sziget	érk. 3 ó. 2 p. délután 9 ó. 53 p. este
M.-Sziget	érk. 5 ó. 59 p. délután 1 ó. 29 p. éjjel
M.-Sziget	ind. 6 ó. 24 p. este 2 ó. éjj. 10 ó. 42 p. d. e.
M.-Sziget	érk. 9 ó. 19 p. este 5 ó. 26 p. reg. 1 ó. 48 p. d. u.

M.-Szigetről Szerencs felé.

M.-Sziget	ind. 6 ó. 55 p. reg. 9 ó. 24 p. este 11 ó. 31 p. d. e.
Királyháza	érk. 9 ó. 50 p. d. e. 12 ó. 50 p. éjjel
Bátyu	ind. 10 ó. 23 p. d. e. 1 ó. 30 p. éj. 2 ó. 31 p. d.
Csap	ind. 1 ó. 27 p. d. u. 5 ó. 26 p. este
S.-a.-Ujhely (eb.)	érk. 2 ó. 9 p. d. u. 6 ó. 8 p. reggel
Szerencs (ebédlő)	ind. 2 ó. 31 p. d. u. 6 ó. 28 p. reggel
Szerencs	érk. 5 ó. — délután 8 ó. 30 p. reggel
Szerencs (ebédlő)	ind. 5 ó. 45 p. d. u. 9 ó. 21 p. délel.
Szerencs	érk. 7 ó. 48 p. este 11 ó. 2 p. délel.
Miskolcz	indul 9 ó. 5 p. este 1 ó. 5 p. d. u.
Pesten	érk. 6 ó. 30 p. reggel 6 ó. 50 p. este.

Debreczenből Királyháza felé.

Debreczen (ebédlő)	ind. 4 ó. 12 p. d. u. 4 ó. reggel
Nagy-Károly	indul 8 ó. este 6 ó. 42 p. reggel
Szathmár	indul 10 ó. 3 p. éjjel 8 ó. 23 p. reggel
Királyháza (eb.)	érkez 12 ó. 31 p. éjjel 10 ó. 3 p. d. e.

Királyházáról Debreczen felé.

Királyháza (eb.)	indul 3 ó. 12 p. éjjel 2 ó. 56 p. d. u.
Szathmár	indul 6 ó. 12 p. reggel 5 ó. délután
Nagy-Károly	indul 8 ó. 17 p. reggel 6 ó. 33 p. este
Debreczen (eb.)	indul 11 ó. 50 p. d. e. 9 ó. 7 p. este

Bátyuról Munkács felé.

Bátyu	indul 3 ó. 12 p. délután
Munkács	érkezik 4 ó. 23 p. délután

Munkácsról Bátyu felé.

Munkács	indul 11 ó. 49 p. délelőtt
Bátyu	érkezik 1 ó. — délután

Sátoralja-Ujhelyből Kassa felé.

Ujhely	ind. 6 ó. 9 p. este 3 ó. 11 p. éjjel 8 ó. 57 p. reg.
L.-Mihályi (eb.)	érk. 6 ó. 45 p. este 9 ó. 33 p. d. e.
Kassa	érk. 9 ó. 44 p. este 6 ó. 46 p. este 12 ó. 13 p. d. u.

Kassáról Sátoralja Ujhely felé.

Kassa (ebédlő)	indul 5 ó. 11 p. reggel 1 ó. 31 p. d. u.
----------------	--

L.-Mihályi (eb.)	érk. 7 ó. 40 p. reggel 4 ó. 10 p. d. u.
S.-a.-Ujhely	ind. 8 ó. 20 p. reggel 4 ó. 54 p. d. u.
S.-a.-Ujhely	érk. 8 ó. 56 p. reggel 5 ó. 30 p. d. u.

Ungvárról Nyiregyháza felé.

Ungvár	ind. 12 ó. 11 p. d. u. 4 ó. 39 p. reg. 7 ó. 2 p. este
Csap	érk. 1 ó. 30 p. d. u. 5 ó. 53 p. reg. 8 ó. 16 p. este
Csap	ind. 2 ó. 41 p. délután
Kis-Várda	ind. 6 ó. 40 p. reggel 4 ó. 20 p. délután
Nyiregyháza	érk. 10 ó. 17 p. d. e. 6 ó. 46 p. este

Nyiregyházáról Ungvár felé.

Nyiregyháza	indul 6 ó. 47 p. este 8 ó. 20 p. reggel
Kis-Várda	indul 11 ó. 38 p. délelőtt
Csap	érk. 10 ó. 18 p. délután 1 ó. 19 p. délután
Csap	ind. 2 ó. 51 p. d. u. 6 ó. 43 p. reg. 9 ó. 24 p. este
Ungvár	érk. 4 ó. 10 p. d. u. 7 ó. 57 p. reg. 10 ó. 38 p. este

Mező-Laborez felől Legenye-Mihályiba.

Mező-Laborez	ind. 4 ó. 21 p. reggel 10 ó. 36 p. délelőtt
Homonna	érk. 5 ó. 44 p. reggel 12 ó. 34 p. délután
Homonna	ind. 5 ó. 52 p. reggel 12 ó. 55 p. délután
Nagy-Mihály	ind. 6 ó. 38 p. reggel 2 ó. 25 p. délután
L.-Mihályi	érk. 8 ó. 10 p. reggel 4 ó. 29 p. délután

Legenye-Mihályi felől Mező-Laborezra.

L.-Mihályi	ind. 7 ó. 10 p. este 1 ó. 1 p. délután
Nagy-Mihály	ind. 8 ó. 46 p. este 3 ó. 42 p. délután
Homonna	érk. 9 ó. 33 p. este 5 ó. 5 p. délután
Homonna	ind. 9 ó. 41 p. este 5 ó. 5 p. délután
Mező-Laborez	érk. 11 ó. 2 p. éjjel 7 ó. 12 p. este

581. T.k. számhoz.
1875.

Árverési hirdetés.

A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírre tétetik, hogy Csuka Ödön mint Képes Ferenc csödtömege perügylejének kérelmére Kun Dániel és illetve Dosa Endre vevők által bírói árverés útján megvett a sátoralja-ujhelyi 705. sz. tjkönyvben 6101—6104 és 809/7. hr. sz. alatt foglalt 200 frt. becsértékű felső-vörös haraszi szőlő, s a zsolymokai borház s pince; valamint a sárospataki 1933. sz. tjkönyvben 4820—4823. hr. sz. alatt foglalt 2000 frt. becsértékű kacsárdi szőlő 1875. évi novemberhő 29-ik napján d. e. 9 órakor, mint csupán egy. verési határidőben ezen kir. törvényszék telekkönyvi hivatalánál a legtöbbet ígérőnek bírói árverés útján eladtni fog; miről a venni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverés a kitett egy határidőben becsarónalul is megtartatik, s hogy bánatpénzül a becsár 10%-a teendő le, — továbbá, hogy a vételárnak 1/3 része a bánatpénz betudásával az árveréstől számítandó egy hó alatt — a másik 1/3 rész három hó — az utolsó 1/3 rész hat hó alatt a csödtömege gondnok Bogyay Zsigmond s.-pataki lakos kezeihez fizetendő, — hogy a többi árverési feltételek a telekkönyvi irodában s a végrehajtással megbízott Ujfalu Endre bírósági végrehajtónál megtekinthetők.

Kelt S.-a.-Ujhelyben októberhő 4-ik napján.

Évva András,
kir. tvszéki elnök.

3-3.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált, méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE

bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget s ifjúságot biztosítani. Ha a Ravissante naponként egyszer az ujhegygyel az arcra vagy más testrészre dörzsöltetik, már a törülközős után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arcon támadt ráncok és himlőhelyek elsimíttatnak. A Ravissante ifju arcszint idéz elő, a bőrt fehériti, frisíti és finomítja; eltávolít legrosszabb idős alatti szeplőt, májfoltokat, orvorrösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante“-ját használni.

Egy üvegtok ára 1 frt. 50 krajczár.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten: Dr. Lejosse főraktárában, király-utca 15. sz. I. e. 19. és S.-a.-Ujhelyben: Pintér Ferenc ur gyógyszerüzében. Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközölhetnek

[6-20.]

Végkiárúsítás.

Kereskedési tágabb körű viszonyaim saját egyéni működésemet vévén igénybe, — minek következtében itten több évek óta fenálló kalap és férfi-divatáru kereskedésemet kiárúsítani szándékozom.

Midőn ezt a mélyen tisztelt nagydemű közönségnek becses tudomására juttatni szerencsétltem, egyttal kijelentem: hogy kereskedésemben találtató minden árucikk u. m: téli sapkák, legujabb divatu férfi-kalapok, sálók, trico és gyapju-relik, keztyük, mindennemű fehér s szines ingek: nemkülönbén nagyválasztéku selyem nyakkendők s galanterie-árak a beszerzési áron alul 15 %-val kaphatók.

Ezen előnyös árszabás mellett remélve a mélyen tisztelt nagydemű közönségnek nagybecsült látogatását, — mély tisztelettel maradtam

Sátoralja-Ujhelyt, 1875. október 17.

GLÜCK IGNÁCZ.

Az őszi ivadra

ajánljuk a legujabbat minden ruhakelméből, u. m. rips, cheviot, kártoly (camgarn), terno stb.; fekete és szines selyemszöveteket és bársonyokat, vászonárukat, butorszöveteket és szőnyegeket.

Dús raktár női ruhákból, köpenyek, felöltők és bundákból a legujabb divat szerint.

Mély tisztelettel a hölgy-divatárúk s kész ruha-neműek csarnoka

„a bécsi világkiállításához“ Budapesten, hatvani-utca 2. szám a régi posta-épületben.

Vidéki rendelvények utánvétel mellett pontosan és lelküismeretesen eszközölhetnek.

Minták ingyen és bérmentve. 5-10.

451.
1875.

Árverési hirdetés.

Alólirt kik. végrehajtó a pts. 403. §. értelmében ezennel közhírre teszi: hogy a s.-a.-ujhelyi Sátoralja-Ujhely. A „Zemplén“ könyvnyomdája.

kir. jbgnak f. é. 6960. sz. a. végzése folytán a s.-a.-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegyletnél zálogokként elhelyezett ékszerek, arany és ezüst neműek, nemkülönbén értékpapirokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók; minek a helyszínén vagyis a s.-a.-ujhelyi polg. takarékpénztár és hitelegylet helyiségében leendő esz-közlésére határidőül 1875. évi novemberhő 22-ik s következő napjainak d. u. 2 órája kitűzött, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghivatnak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, a pts. 404. §. szerint szükség esetében becsáron alól is eladtni fognak.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1875. novemberhő 3-án.

NOVÁK JÁNOS,
bírósi végrehajtó.

Legjobb minőségű

Vizálló cément

Benczur Eperjesi cémentgyárából
Mogyoróskán [Hanusfalvi posta].

Kapható:

Ujhelyt: Rácz Bertalan urnál; Homonnán: Sándor Péter urnál; Kisvárdán: Grosz Bernát urnál; Tállyán: Mariancsik urnál; Vás.-Naményban: Lind Sámuel urnál. 20-20.

Sátoralja

Előfizet

Egész évre
Félévre
NegyedévreBérment
csak ism.
fogad
A kéziratA nyilt-t
három has
sor di

Sátoralja-
r-én Vicz
bizottsági
Ivánfi Ed
Láng Ná
más, ifj. E
ner József
Lövy Ad
végrehajt
tartott ip
terjesztő

Jegyzék

1. V
zottsági e
szerint a
30. napj
egyesülete
ezennel fe
tott alaps
§-a értel
megye eg
választ, r
letén vez
az egyesü
ság nevé
beadja.

Az
képen pe
fáradozás
lasztmán
elhatároz
Matolay
2.
ván, felh
értelméb
pénztárn
álló vála

Me
Viczmán
titkárrá
Ignác;
Dókus J
Elemér,
Frigyes,
Kálmán
tóry T
Knopfle
Imre,
Gyula,
ler Ant
pedig:
Andor,
Hrinyal
Heyduk
Sirma
tavovsz
és Péchl
könyvi
3
foglalv
hivotta
meghiv
meghiv
tagjai
azonba
utolsó
őhajta
tagjai